25. maj 2018

Radio- og tv-nævnet

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 33 95 42 00

Marie Frank-Nielsen
Fuldmægtig, cand.jur.

mfn@slks.dk
www.slks.dk

TV 2 DANMARK A/S
Teglholms Allé 16
2450 København SV

Att.: TV 2 Jura

Sendt pr. mail til: jura2@tv2.dk

Afgørelse vedr. klage over reklameafbrydelser i forbindelse med visningen af EM Håndbold på TV 2

Sammendrag

Jens Borup Madsen har den 4. februar 2018 klaget over TV 2's visning af reklamer i forbindelse med dækningen af håndbold EM.

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at det ikke var i strid med radio- og fjernsynslovgivningen at indsætte en reklameblok mellem "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg", sendt på TV 2 den 17. januar 2018.

Nævnet finder ligeledes, at de indsatte sponsorkrediteringer før og efter "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" er indsat i overensstemmelse med radio- og fjernsynslovgivningen.

Nævnet finder endvidere, at der ikke er tale om en overtrædelse af radio- og fjernsynslovgivningens regler om omfanget af reklamer, hvorefter der alene må sendes 12 minutters reklame pr. time.

Klagen

Klagen vedrører reklameafbrydelser i forbindelse med dækningen af EM Håndbold på TV 2 den 17. januar 2018 i tidsrummet kl. 20:00-21:00.

Det er klagers opfattelse, at der sker afbrydelse af et program ved visning af en reklameblok i strid med reglerne herfor, idet klager mener at "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" ikke er to selvstændige programmer.

Hertil bemærker klager, at visning af egen-reklamer samt sponsorkrediteringer også bør anses som værende reklame.

Derudover pointerer klager, at der har været uoverensstemmelser mellem de annoncerede tidspunkter for programstart, og de reelle tidspunkter for programstart, således at det eksempelvis blev annonceret, at der kl. 20:00-20:25 skulle sendes "Håndbold: EM-Studiet", men at udsendelsen i tidsrummet kl. 20:09:40 – 20:19:20 var afbrudt af reklamer, hvorefter udsendelsen blev genoptaget.

Klager påpeger endelig, at det efter hans opfattelse ikke ved været meningen, at TV 2 måtte bringe reklame efter en udsendelse, således at tidspunktet for næste udsendelse blev anført med et retvisende klokkeslet.

Klager mener samlet set, at der er tale om en overtrædelse af reklamereglerne, og at det er TV 2's ansvar at sikre, at sendefladen ikke bliver så broget at seerne vælger TV 2 fra. Klager håber på en løsning, der både kan tilgodese TV 2, og TV 2's indirekte arbejdsgiver – seerne.

Beskrivelse af sendefladen
Sendefladen på TV 2 den 17. januar 2018 i tidsrummet 20:00-21:00 fordeler sig på følgende måde[1]:

- 20:00:00 – 20:04:06: Reklameblok
- 20:04:06 – 20:04:25: Adskiller og sponsorkreditering
- 20:04:25 – 20:09:34: "Håndbold: EM-Studiet"
- 20:09:34 – 20:09:47: Sponsorkreditering og adskiller
- 20:09:47 – 20:17:43: Reklameblok
- 20:17:43 – 20:19:07: Adskiller, egen-reklame og sponsorkreditering
- 20:19:07 – 21:00:00: "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg"

"Håndbold: EM-Studiet" indledes med en intrografik og billeder af blandt andet spillerbussen, træneren og publikum. Herefter skiftes til selve studiet, som er placeret øverst i håndboldarenaen, hvorfor tilskuere og håndboldbanen kan ses i baggrunden. Derudover ses en digital nedtælling til kampstart.

I studiet byder værten Morten Ankerdal velkommen. I studiet ses også to håndboldeksperter, Claus Møller Jakobsen og Daniel Svensson.

[1] Kantar Gallups Seer-Undersøgelse. Data bearbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen

De tre analyserer den forestående kamp, mens der vises billeder fra danskernes opvarmning. Der vises endvidere et indslag, som omhandler det danske landsholds nederlag tidligere i turneringen mod Tjekkiet.

Herefter vendes tilbage til snakken om den forestående kamp, og der vises et interview med den assisterende landstræner. De taler om, at landstræneren har valgt at foretage udskiftning i truppen, således at håndboldspilleren Anders Zachariassen er blevet erstattet af håndboldspilleren Peter Balling. Førstnævnte interviewes kortvarigt live. Undervejs i udsendelses vises der endvidere forskellig information i en bjælke nederst på skærmen – eksempelvis om at seerne kan finde information om EM håndbold på TV 2's hjemmeside samt lytte til TV 2's podcast herom. Værten afslutter udsendelsen med følgende speak mens spillerne filmes live på banen:

"Vi kommer til at tale meget mere om den her håndboldkamp fordi den er jo blevet så meget meget mere interessant end den overhovedet kunne blive – maksimalt pres på det danske hold – skal altså besejre Spanien, for overhovedet at få point med over i mellemrunden.
Vi er tilbage direkte med de her spillere om ganske kort tid, når det gælder den her altafgørende kamp mod Spanien - på gensyn"

Herefter følger sponsorkrediteringer, reklameblok og egen-reklame fra TV 2's for kommende programmer.

I "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" indledes der med en intro indeholdende blandt andet musik, grafik og billeder fra tidligere kampe. Herefter vises der som det første billeder af den nye spiller i truppen Peter Balling, mens værten Morten Ankerdal speaker og introducerer Peter Balling. Morten Ankerdal og de to eksperter står nu nede på halgulvet lige uden for selve banen. De tre fortsætter deres analyser af den kommende kamp og taler eksempelvis om startopstillingen. Imens ser man spillerne gå på banen, hvilket der visuelt fokuseres på. Inden selve kampen fløjtes i gang, vises der endvidere forskellig information i en bjælke nederst i skærmen – eksempelvis om en håndbold app fra TV 2.

Ordet gives videre til kampens kommentatorer Bent Nygaard og Thomas Kristensen efter knap 6 minutter. Herefter spilles nationalmelodierne og kampen fløjtes i gang.

Høringssvar

TV 2
TV 2 har i sit høringssvar af 23. februar 2018 indledningsvist henvist til det svar, som klager har fået fra Michael Hansen fra TV 2 Kommunikation forud for klagen til Radio- og tv-nævnet.

Heraf fremgår, at klager har oplyst til TV 2, at han ikke mener, at de annoncerede programtider var retvisende. Hertil bemærker TV 2, at sendetider som hovedregel angives i minuttal, der er delelige med fem. Idet transmissionen fra halgulvet startede omkring kl. 20:19, oplyser TV 2, at starttidspunktet skulle have været angivet til kl. 20:15 og ikke 20:25. TV 2 oplyser, at de bestræber sig på, at disse tidsangivelser er retvisende.

Derudover har klager påpeget, at han mener reklameblokkene var for lange og for mange. Hertil bemærker TV 2, at de har optalt den nøjagtige varighed af reklamer til præcis 12.00 minutter, og at trailers, egen-reklamer og sponsorkrediteringer ikke skal medregnes.

Endelig påpegede klager, at reklamerne afbrød optakten til håndboldkampen. Hertil bemærker Michael Hansen fra TV 2 Kommunikation, at det er tilladt for dem at sende reklameblokke mellem deres programmer, og at de mener, at "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" er to selvstændige programmer.

TV 2 uddyber herefter i høringssvaret, hvorfor de mener, at der er tale om to selvstændige programmer. "Håndbold: EM-Studiet" har ifølge TV 2 karakter af en kort nyhedsudsendelse, hvor værten Morten Ankerdal sammen med to håndboldeksperter gennemgår dagens kampe, stillingen i puljen mv. Programmet foregår i et særligt studie, og der vises undervejs forskellige klip fra kampe og spillerinterviews.

"Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1. halvleg" består ifølge TV 2, udover selve kampen mellem Danmark og Spanien, af en kort optakt i minutterne op til kampstart. Værten Morten Ankerdal og de to eksperter, står nede i selve hallen, hvor de bl.a. taler om spilleropstillingen og vurderer Danmarks chancer for at vinde den aktuelle kamp. Der vises udelukkende livesekvenser, herunder af spillerne under opvarmning og indmarch.

Efter TV 2's vurdering er de to programmer tilstrækkelig forskellige i både indhold og location til, at de kan anses som to selvstændige programmer, mellem hvilke der derfor kan vises en reklameblok.

TV 2 bemærker igen, at trailers samt sponsorskilte for øvrige programmer ikke bør anses som reklame, idet de henviser til § 1, stk. 3, i bekendtgørelse om reklamer og sponsorering mv. i radio og fjernsyn, hvoraf det fremgår, at foromtale af kommende programmer ikke er omfattet af bekendtgørelsen.

Der sondres endvidere i bekendtgørelsen mellem reklamer og sponsorater, og da det kun er de førstnævnte, der er omfattet af bestemmelsen i § 6, stk. 1, om, at reklamer maksimalt må udgøre 12 minutter pr. time, skal de viste sponsorskilte, efter TV 2's opfattelse, ikke skulle tælles med i reklamesendetiden.

Klager har bemærket, at det efter hans opfattelse har været intentionen, at reglen om, at reklamer kun må vises mellem programmerne, skulle forstås således, at reklameblokkene placeres *efter* programmerne, og at dette derfor bør afspejles i programsætningen således, at der ikke må vises reklamer på det i tv-oversigten angivne tidspunkt for udsendelsens start. Hertil bemærker TV 2, at der intet belæg er at finde for dette synspunkt i hverken lovgivningen eller forarbejderne hertil.

Samlet set er det TV 2's opfattelse, at både længden og placeringen af reklameblokkene den 17. januar 2018 mellem kl. 20:00 og 21:00 er i overensstemmelse med kravene i radio- og fjernsynsloven samt reklamebekendtgørelsen.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014, på sit møde den 22. maj 2018 behandlet sagen og skal udtale:

I henhold til § 73, stk. 1 i radio- og fjernsynsloven skal reklamer placeres i blokke mellem programmerne. Bestemmelsen er gentaget i § 3, stk. 1 i reklamebekendtgørelsen.

Derfor skal det vurderes, om "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" skal betragtes som to selvstændige programmer, hvorimellem der lovligt kan indsættes reklameblokke.

Loven definerer ikke begrebet "program", men i bemærkningerne til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, fremsat den 31. oktober 2002, hedder det:

"…
Som bemærket foran i afsnittet om gældende ret har der været rejst spørgsmål om, hvilke karakteristika, der kendetegner et program. På den baggrund har Kulturministeriet overvejet, om der bør foretages en nærmere præcisering af programbegrebet. Som tidligere bemærket er der ikke hidtil i hverken lov eller forarbejder taget stilling til rækkevidden af begrebet, og udgangspunktet har derfor været, at det var op til den pågældende tv-stations programansvarlige ledelse at tage stilling til, hvornår der er tale om et program.

Ministeriet har på denne baggrund afstået fra at tage stilling til, hvornår der var tale om et program eller ej. Baggrunden for ministeriets tilbageholdenhed har især været båret af, at en definition eller en nærmere beskrivelse af begrebet samtidig vil betyde en begrænsning af de redaktionelle overvejelser, som naturligt må foregå på enhver tv-station, samt at en nærmere ministeriel redegørelse højst sandsynligt ville koncentrere sig om varighed eller type, hvilket må anses som åbenbart uhensigtsmæssigt. Selv om ministeriet således er af den opfattelse, at den hidtidige praksis om, at spørgsmålet afgøres af den programansvarlige ledelse, bør videreføres, bemærkes det, at f.eks. en spillefilm eller en film produceret til fjernsyn må betragtes som ét program ligesom de enkelte afsnit i en tv-serie også må betragtes som et program.

Det vil således ikke være i overensstemmelse med intentionerne bag loven at opdele et indkøbt eller produceret afsnit i flere dele. Med hensyn til andre typer af programmer må det bero på en nærmere konkret og skønsmæssig præget vurdering, hvori bl.a. indgår programmets art, karakter, forløb og naturlige omfang.
…"

Selvom det ud fra ovenstående er op til TV 2's programansvarlige ledelse at tage stilling til, hvornår der er tale om et program, er det dog Radio- og tv-nævnet, der foretager den retlige vurdering af, hvad der udgør et program i lovgivningens forstand, og hvornår der er tale om en ulovlig reklameafbrydelse eller en lovlig adskillelse af programmer.

Når flere programelementer med helt eller delvist samme titel, emne, medvirkende mv. sendes i umiddelbar forlængelse af hinanden, lægges der efter nævnets praksis navnlig vægt på udsendelsernes opbygning, forløb, genre, tema, om der er tale om et naturligt afsluttet dramaturgisk forløb og endelig varigheden af udsendelsen.

Der gælder dog særlige bestemmelser vedrørende sportsprogrammer. Reklameblokke kan i henhold til radio- og fjernsynsloven afbryde sportsprogrammer, hvor der forekommer naturlige pauser. Det samme gælder for programmer, som er en transmission af en forestilling eller begivenhed med pauser for publikum.[2]

Dette betyder imidlertid ikke, at der ved live-transmissioner af sportsbegivenheder eller lignende må forekomme reklameafbrydelse mellem fx optaktsudsendelse og selve begivenheden, medmindre det konkret vurderes, at der er tale om to adskilte programmer. Eksempelvis vil det i denne forbindelse være af betydning, om der sker sammenblanding af fx en direkte transmission fra begivenheden og en forudgående og/eller efterfølgende studieudsendelse om samme emne på begge sider af reklameblokken.[3]

I forhold til "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" er det Radio- og tv-nævnets vurdering, at der er tale om udsendelser med en vis sammenblanding, hvilket også er naturligt idet begge omhandler håndbold EM. Der er ikke tale om opdeling af et program, i forbindelse med en halvlegspause.

Det er ikke afgørende for vurderingen, om udsendelserne benævnes forskelligt. Det afgørende er, at der indholdsmæssigt er en sådan distinktion, at der er tale om to programmer, og at indledning og afslutning afspejler dette. Vurderingen må altid blive konkret, men grundlæggende gælder, at jo større indbyrdes sammenhæng, der er mellem forløb og personkreds i to udsendelser, desto større krav vil der være til klart adskilt tematik.

Værterne fra "Håndbold: EM-Studiet" er de samme, som indleder "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg". Der er endvidere delvist tale om den samme location, idet "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" begge i store dele foregår i selve håndboldarenaen - "Håndbold: EM-Studiet" dog primært i et særskilt studie i håndboldarenaen tilføjet klip med interviews og animationer. Endelig kan det fastslås, at temaerne er nært beslægtede.

---

[2] I henhold til § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn kan reklameblokke dog afbryde sportsprogrammer, hvor der forekommer pauser, eller programmer som er en direkte eller forskudt transmission af en forestilling eller begivenhed med pauser for publikum. Placering af sådanne reklameblokke skal ske under hensyn til programmets naturlige pauser, varighed og karakter og på en sådan måde, at hverken programmets integritet og værdi eller indehaverens rettigheder krænkes.

[3] Jf. Radio- og tv-nævnets retningslinjer vedrørende reklameafbrydelser af 18. oktober 2005

Radio- og tv-nævnet anser "Håndbold: EM-Studiet" som en optaktsudsendelse. For at "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" og "Håndbold: EM-Studiet" skal kunne karakteriseres som to selvstændige programmer, er det derfor nødvendigt, at der ikke sker en sådan sammenblanding, at der bliver tale om opdeling af ét program.

Gennem brug af de samme værter, delvist ens location og nært beslægtede temaer, kan man som seer få en opfattelse af, at der sker opdeling af ét program.

Der er i dette tilfælde en række sammenhænge ved afslutningen af "Håndbold: EM-Studiet" og i starten af "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg", særligt i forhold til værternes analyse af kampen. "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" består imidlertid hovedsageligt af visningen af selve 1.halvleg af kampen, hvor der også sker et skift af værterne, idet kommentatorerne overtager, uden indsættelse af en ny reklameblok.

Det er derfor samlet set nævnets vurdering, at indsættelsen af en reklameblok imellem "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" er sket i overensstemmelse med § 73, stk. 1 i radio- og fjernsynsloven samt § 3, stk. 1 i reklamebekendtgørelsen.

Nævnet skal ligeledes bemærke, at de indsatte sponsorkrediteringer før og efter "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" er indsat i overensstemmelse med § 26, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen og § 80, stk. 1, i radio- og fjernsynsloven, hvorefter sponsorerede programmer skal kunne identificeres ved angivelse af sponsor ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder.

I forhold til klagers bemærkninger om, at TV 2 ikke har sendt retvisende i overensstemmelse med det udmeldte og planlagte sendetidspunkt, er dette ikke et område, hvor nævnet har en direkte kompetence. Nævnet tager dog til efterretning, at TV 2 har oplyst, at de fremover vil bestræbe sig på at have retvisende programtidspunkter.

Nævnet har på baggrund af en måling fra den brancheanerkendte Kantar Gallups Seer-Undersøgelse[4] konstateret, at der på TV 2 den 17. januar 2018 fra kl. 20:00 indtil kl. 21:00 er sendt under 12 minutters reklame, når man fratrækker egen-reklamer, sponsorkrediteringer og ophold mellem reklameindslagene ("sorte huller"), hvilket er i overensstemmelse med § 6 i reklamebekendtgørelsen og § 75 i radio- og fjernsynsloven.

[4] Kantar Gallups Seer-Undersøgelse, særkørsel. Data bearbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen.

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Indsættelse af reklameblok mellem "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg", sendt på TV 2 den 17. januar 2018 er ikke i strid med § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber og § 73, stk. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2018.

Nævnet finder ligeledes, at de indsatte sponsorkrediteringer før og efter "Håndbold: EM-Studiet" og "Håndbold: EM – Spanien-Danmark 1.halvleg" er indsat i overensstemmelse med § 26, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen og § 80, stk. 1, i radio- og fjernsynsloven.

Nævnet finder endvidere, at der ikke er tale om en overtrædelse af § 6 i reklamebekendtgørelsen og § 75 i radio- og fjernsynsloven, hvorefter der alene må sendes 12 minutters reklame pr. time.

Med venlig hilsen

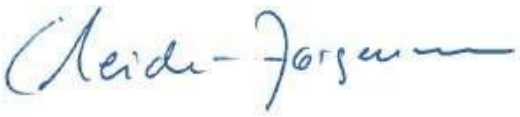

Caroline Heide-Jørgensen
Formand

Kopi sendt til:
Jens Borup Pedersen